ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
WALTER VAN GERVEN
της 9ης Μαρτίου 1994 *

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Με την ένδικη προσφυγή λόγω παραβάσεως, την οποία άσκησε ενώπιόν σας με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία στις 10 Ιουνίου 1993, η Επιτροπή σας ζητεί:

1) να αναγνωρίσετε ότι το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, μη λαμβάνοντας και/ή μη ανακοινώνοντας στην Επιτροπή εντός της ταχθείσας προθεσμίας κάθε αναγκαίο μέτρο συμμορφώσεώς του προς την οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον [1], παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία αυτή και ιδίως από το άρθρο 12 αυτής καθώς και από τα άρθρα 5 και 189 της Συνθήκης ΕΚ.

2) να καταδικάσετε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου στα δικαστικά έξοδα.

2. Το άρθρο 12 της εν λόγω οδηγίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν προς την οδηγία εντός προθεσμίας τριών ετών από της κοινοποιήσεώς της και ότι ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την οδηγία αυτή.

Η οδηγία κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη στις 3 Ιουλίου 1985. Η προθεσμία μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο έληξε επομένως στις 3 Ιουλίου 1988.

Επειδή η Κυβέρνηση του Λουξεμβούργου δεν ανακοίνωσε οποιαδήποτε πληροφορία περί της μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, η Επιτροπή, με επιστολή της 9ης Μαρτίου 1990, έταξε προθεσμία στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, προκειμένου να υποβάλει τις παρατηρήσεις του συναφώς. Με επιστολή της 19ης Ιουλίου 1990, ο μόνιμος αντιπρόσωπος του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου απάντησε στην Επιτροπή ότι εκκρεμούσε διαδικασία θεσπίσεως νομοθετήματος μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο. Στις 8 Απριλίου 1991, η Επιτροπή, επειδή εξακολουθούσε να μην έχει οποιαδήποτε είδηση, απέστειλε στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου την αιτιολογημένη γνώμη του άρθρου 169, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ. Με επιστολή της 3ης Μαΐου 1991, ο μόνιμος αντιπρόσωπος του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου απάντησε εκ νέου στην Επιτροπή ότι εκκρεμούσε η διαδικασία θεσπίσεως του νομοθετήματος μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.
1 — ΕΕ L 175, σ. 40.

3. Με το υπόμνημα αντικρούσεώς του, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ισχυρίζεται ότι θα ήταν αδικαιολόγητη η καταδίκη του, δεδομένου ότι οι βασικές διατάξεις της οδηγίας μεταφέρθηκαν ήδη στο εσωτερικό δίκαιο με τον νόμο της 9ης Μαΐου 1990, περί των επικινδύνων, ανθυγιεινών ή δυσλειτουργικών εγκαταστάσεων [2] και τον εκτελεστικό κανονισμό του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου της 18ης Μαΐου 1990, περί καταρτίσεως του πίνακα και της κατατάξεως των επικινδύνων, ανθυγιεινών ή δυσλειτουργικών εγκαταστάσεων [3]. Οι μη μεταφερθείσες διατάξεις είναι μάλλον τεχνικής φύσεως και μάλιστα δευτερεύουσας σημασίας, η δε επίσημη μεταφορά τους στο εσωτερικό δίκαιο δεν θα άλλαζε σε τίποτα την πρακτική των δημοσίων αρχών, η οποία συνίσταται στη συστηματική εκτίμηση των επιπτώσεων, στην τήρηση της οδηγίας και στη μέριμνα ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι επιπτώσεις στο περιβάλλον. Με το υπόμνημα ανταπαντήσεώς του, πάντως, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου αναγνωρίζει σιωπηρώς ότι η ασφάλεια δικαίου μπορεί να διαφυλαχθεί μόνο με την υιοθέτηση ενός σχεδίου νόμου και ενός σχεδίου εκτελεστικού κανονισμού του Μεγάλου Δουκάτου περί πλήρους μεταφοράς της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

4. Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι πράγματι με την υπάρχουσα νομοθεσία του Λουξεμβούργου δεν έχουν μεταφερθεί στο δίκαιό του όλες οι διατάξεις της οδηγίας 85/337. Εξάλλου, κατά παγία νομολογία [4], απλή διοικητική πρακτική, η οποία από τη φύση της επιδέχεται τροποποίηση, κατά το δοκούν, εκ μέρους της διοικήσεως και στερείται κατάλληλης δημοσιότητας, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως έγκυρη εκπλήρωση της υποχρεώσεως που υπέχουν από το άρθρο 189 της Συνθήκης ΕΟΚ τα κράτη μέλη προς τα οποία απευθύνονται οι οδηγίες.

Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος της Κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου ανακοίνωσε ότι το σχέδιο κανονισμού του Μεγάλου Δουκάτου θα εγκρινόταν τη μεθεπομένη από το κυβερνητικό συμβούλιο και κατόπιν θα δημοσιευόταν στην επίσημη εφημερίδα του Λουξεμβούργου, το Mémorial. Επομένως, η παράβαση θα έπαυε να υφίσταται πριν από την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου.

Πρέπει ωστόσο να παρατηρηθεί ότι η συγκεκριμένη κατάσταση στην οποία βρίσκονται οι αρχές του Λουξεμβούργου δεν ασκεί επιρροή στην ύπαρξη της παραβάσεως. Συγκεκριμένα, κατά παγία νομολογία, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί διατάξεις, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξης του προκειμένου να δικαιολογήσει τη μη τήρηση υποχρεώσεων και προθεσμιών προβλεπομένων από κοινοτικές οδηγίες [5].

Εξάλλου, το γεγονός ότι η οδηγία 85/337 πρόκειται σύντομα να μεταφερθεί στην έννομη τάξη του Λουξεμβούργου δεν μειώνει διόλου το έννομο συμφέρον προς διαπίστωση της παραβάσεως. Συγκεκριμένα, επίσης κατά παγία νομολογία, ακόμη και στην περίπτωση που η παράβαση έπαψε να υφίσταται μετά την προθεσμία που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής,

2 — Mémorial A 1990, σ. 310.

3 — Mémorial A 1990, σ. 316.

4 — Απόφαση της 6ης Μαΐου 1980,102/79, Επιτροπή κατά Βελγίου (Rec. 1980, σ. 1473, σκέψη 10) και, η πλέον πρόσφατη, απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1994, C-381/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας (Συλλογή 1994, σ. I-215, σκέψη 7).

5 — Παγία νομολογία και, η πλέον πρόσφατη, απόφαση της 2ας Αυγούστου 1993, C-303/92, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών (Συλλογή 1993, σ. I-4739, σκέψη 9).

εξακολουθεί να υπάρχει έννομο συμφέρον για τη συνέχιση της δίκης προς διαπίστωση της ευθύνης την οποία ενδεχομένως φέρει ένα κράτος μέλος, ως συνέπεια της παραβάσεώς του, έναντι των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας ή των ιδιωτών [6].

5. Για τους λόγους αυτούς, προτείνω στο Δικαστήριο να δεχθεί την προσφυγή και τα αιτήματα της Επιτροπής.

6 — Παγία νομολογία και, η πλέον πρόσφατη, απόφαση της 2ας Δεκεμβρίου 1992, C-280/89, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας (Συλλογή 1992, σ. I-6185, σκέψη 7).